N°. 70.

BREDASCHE COURANT.

ZONDAG 29 AUGUSTUS

FRANKRIJK.

PARIJS, den 26sten Augustus.

De Patrie vermeldt weder een aantal adressen van departementsraden aan het staatshoofd, waarin de bestendiging zijner regering of ook bepaaldelijk de invoering van den keizerlijken regeringsvorm gewenscht wordt. Het orgaan van het bewind vangt de mededeeling dezer adressen aldus aan: «Het gouvernement heeft ook heden weder door den telegraaf talrijke adressen ontvangen van departementsraden die innige toegenegenheid voor den Prins-President betuigen. Deze adressen verklaren zich in veel bepaalder uitdrukkingen dan die der arrondissementsraden, in dien zin dat het staatsgezag in de hand van *Lodewijk Napoleon* nog meer bevestigd dient te worden. Gewigtiger belangen vertegenwoordigende en met meer gezag bekleed, hebben de departementsraden meer bepaald en stellig wenschen uitgesproken, die ook in den geest van al de arrondissementsraden gelijk in het gemoed van het gansche volk liggen. Onder de heden bij het gouvernement ontvangen adressen, zijn vooral die opmerkelijk van de raden van het departement der Rhône-Monden en van de Gironde, wier ondubbelzinnige uitdrukkingen te meer beduidenis erlangen als men ziet op de bevolking wier denkwijze daarin uitgedrukt wordt."

Terwijl de adressen der departementsraden de dagen van het keizerschap en de daaraan verknochte herinneringen van krijgsroem en verovering weder zoo levendig voor den geest des volks brengen, wordt in de berigten van hier dubbel gewigt gehecht aan eene openlijk uitgesproken verklaring van een vertrouweling van den Prins-President, den generaal *Magnan*, opperbevelhebber van het leger van Parijs: deze zit voor in den raad van het departement van den Neder-Rhijn, en heeft in de aanspraak, waarmede hij de zitting opende, het volgende gezegd: «Toen ik van den Prins-President afscheid nam, zeide hij mij dat hij arbeidde aan een plan tot vorming eener sterke en degelijke oorlogs-reserve, waarmede hij, zonder gevaar voor Frankrijks eer en aanzien, zal kunnen overgaan tot invoering der besparingen, waardoor hij de openbare lasten wil verligten."

Deze verklaring maakte aan de Parijsche beurs eenen indruk, die tot de verdere rijzing van den prijs der Fransche fondsen, heeft medegewerkt.

— Van 52 algemeene departementsraden hebben er 40 den wensch naar het keizerschap uitgedrukt. Bijna overal zijn deze wenschontboezemingen zonder discussie aangenomen. Alleen te Rouaan is men daartoe eerst gekomen na het verwerpen van drie amendementen. De algemeene raad van de Beneden-Loire, een zeer legitimistisch departement, heeft zich, even als die van Maine-et-Loire en van Morbihan, omzigtig onthouden bepaalde gevoelens te uiten.

— Men zegt, dat de Prins-Voorzitter steeds ongesteld is en, even als zijn vriend *de Persigny*, lijdt aan eene zenuwachtige overspanning, ten gevolge der vermoeijenissen van de laatste maanden. Hij is echter in staat om zich met de loopende werkzaamheden bezig te houden, en bekleedt, zoo dikwerf dit gevorderd wordt, het voorzitterschap in den raad der ministers. De bekende geneesheer *Andral* is onlangs ontboden geworden om zich met de gewone geneesheeren des Voorzitters over diens toestand te onderhouden. De door hem voorgeschrevene middelen hebben tot dus ver de gewenschte uitwerking niet gehad.

De gezondheid van den heer *de Persigny*, die te Dieppe de baden gebruikt, is zoozeer verzwakt, dat hij, naar men meent, nog in geruimen tijd het bestuur over zijne portefeuille niet weder zal kunnen aanvaarden.

— De heeren *Jules Favre* en *Sain*, tot departementale raden benoemd, namen die mandaten niet aan. De eerste weigert het, om zijns gewetens wille. Dat mandaat sluit de onafhankelijkheid tegenover het gezag uit en belet hem, die het aanneemt, een wakend oog over dat gezag te houden. Die het dus aanneemt, onderwerpt zich aan uitsluiting. Hij treedt op, om het Gouvernement te ondersteunen. En hij kan zijne hulp niet verleenen aan wetten, die het fortuin, het leven en de eer der burgers ten prooi doen blijven van eene verkrachting, waar tegen elk man van eer *moet* protesteren.

De tweede zegt insgelijks, dat hij het hem aangeboden mandaat niet kan aannemen, zonder trouw te zweren aan de constitutie van 1852 en aan den tegenwoordigen President, en *hoewel ieder weet, hoeveel dien eed geldt*, wil hij zich toch aan die *formaliteit* niet onderwerpen. Als er geene vrijheid meer bestaat – als het *geweld* aan de wet *verbiedt*, om het fortuin en het leven der burgers te beschermen – als vervolging zoo vele huisgezinnen in droefheid stort – dan is het de pligt van alle onafhankelijke lieden, om zich tegen dat geweld en die willekeur te verzetten.

— De Minister van openbare werken heeft thans het verdrag geteekend nopens de concessie van den spoorweg van Bordeaux naar Cette met twee vertakkingen, de eene naar Bayonne en de andere naar Perpignan, aan eene algemeene maatschappij, zamengesteld uit de maatschappijen *Pereire-Espeleta*, *David Salomons*, *Grimaldi*, enz. De duur der concessie is 99 jaren en de Staat waarborgt een minimum van interest van 4 pCt. De tak van Bordeaux naar Bayonne is aan het eerste plan toegevoegd op sterken aandrang der Spaansche Regering, welke zich heeft verbonden den spoorweg van Madrid naar de Fransche grenzen tot Irun ten uitvoer te leggen.

— Het plan bestaat om den onderzeeschen telegraaf tusschen Londen en Parijs, in correspondentie met Lyon, te verlengen over Chambery naar Turyn en Genua. Van Genua wil men den telegraaf, voor rekening van Sardinië, naar Spezzia leiden. De maatschappij voor de onderzeesche telegrafen zal dan de draden voor hare kosten brengen, naar het eiland Gorgone en van daar naar Bastia. Voor rekening van Frankrijk wenscht men voorts de draden verder te doen brengen over Ajaccio naar de engte van Bonifacio. De maatschappij zal voor hare rekening de draden dan weder door deze engte voeren, waarna Sardinië ze verder naar Cagliari leidt. Dan zou de maatschappij den telegraaf naar Tunis verlengen. Frankrijk zoude hierna zijne telegrafen uitbreiden van Tunis tot Bougie en Algerië — en Engeland daarentegen van Tunis eene telegrafische verbinding bekostigen met Tripoli, Alexandrië, Cairo en Suez. Frankrijk zou daardoor in onmiddellijke communicatie gesteld zijn met Corsika en Algerië; Engeland zou in weinige uren berigten naar Suez kunnen zenden of tijdingen uit de Indiën ontvangen, terwijl de hoofdstad van Piemont in regtstreeksche communicatie met geheel Sardinië zou staan.

— Uit Algerie zijn berigten tot 20 dezer ontvangen, welke niets van staatkundig belang inhouden. Het feest op den 15den Augustus was allerluisterrijkst geweest; de inwijding van het standbeeld van den maarschalk *Bugeaud* had met veel plegtigheid plaats gehad.

— Een staatkundig regtsgeding, hetwelk in Europa eenigen weerklank zal vinden, dat namelijk van de gewezen constitutionnele ministers van den Groothertog van Toskane, de heeren *Guerrazzi* en *Montanelli*, is den 16den dezer te Florence aangevangen. De heer *Montanelli* is afwezig. In de eerste plaats is door de beschuldigden een vraagstuk van incompetentie geopperd.

— Ter beurze waren genoteerd: 3 pCt. 76,70; $4^1/_2$ pCt. 103,40; Nap. renten 104,25; Rom. L. $97^1/_4$.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 25sten Augustus.

Volgens een Duitsch dagblad is des namiddags van 23 dezer bij een bakker in de Dijkstraat te Hamburg, nagenoeg ter zelfder plaats waar de groote brand van 5 Mei 1842 aanving, een hevige brand uitgebroken, die bij de afzending van het berigt nog toenam, en is de leuning eener met nieuwsgierigen opgevulde brug gebroken, waardoor ruim dertig menschen in het water zijn gestort.

Nadere berigten uit Hamburg zeggen dat de brand, die den 23 dezer aldaar uitbrak, zich tot het huis van den broodbakker *Krüger* heeft bepaald, ofschoon ook een gedeelte der boomwol, welke in de aangrenzende pakhuizen lag, vernield of bedorven is.

— Met den verkoop van de Duitsche oorlogsvloot is den 18den dezer te Brake een aanvang gemaakt. Het [illegible] heeft alstoen 9200 thalers opgebragt.

— Er loopt een gerucht, dat de Aartshertog *Albrecht*, die zich nog te Weenen bevindt, binnen kort tot de hoogste militaire waardigheid verheven zou worden, en als veldmaarschalk het kommando van het derde legerkorps, in Hongarije en Zevenbergen gestationneerd, zou overnemen, zoodat alsdan de betrekking van gouverneur met het opperbevel over de troepen des lands verbonden zou zijn.

— Een telegraphisch berigt uit Weenen van den 24sten dezer meldt, dat dien dag een keizerlijk bevelschrift is afgekondigd, waarbij de werkzaamheid der Hongaarsche krijgsraden, die ter zake van de in 1848 en 1849 gepleegde misdaden ingesteld waren, voor geëindigd wordt verklaard. Te gelijker tijd was weder aan een groot aantal veroordeelden kwijtschelding van straf geschonken.

— Den 17den dezer heeft te Venetie, met groote plegtigheid, de onthulling plaats gehad van het standbeeld, hetwelk aldaar, tot aandenken van den onsterfelijken meester der Italiaansche schilderkunst, *Titiaan*, op uitdrukkelijk verlangen van keizer *Ferdinand*, opgerigt is. Dit gedenkteeken, waaraan door prof. *van Zandomenighi* 12 jaren gearbeid is en dat

door alle bevoegde beoordeelaars voor een onverbeterlijk meesterstuk verklaard wordt, is geheel uit Carrarisch marmer gebeiteld, en komt op één millioen lires of ongeveer *f* 500,000 te staan.

ENGELAND.

LONDEN, den 25sten Augustus.

Een Londensch weekblad, hetwelk doorgaans goed onderrigt is, verzekert dat het Parlement, tenzij onvoorziene omstandigheden mogten opkomen, niet voor den 11den November aanstaande zal werden zamengeroepen om werkelijk te vergaderen; en dat het dan in eene korte zitting de voorbereidende werkzaamheden zal afdoen, om met de Kersdagen weder voor eenigen tijd uiteen te gaan.

Omtrent de zamenstelling van het nieuwe Lagerhuis worden de volgende bijzonderheden medegedeeld: Onder de verkozenen zijn 150 groote grondeigenaars, 66 baronets en 100 zonen van pairs, 101 advokaten en 18 procureurs, slechts 99 kooplieden, groothandelaars en fabriekanten, 20 bankiers, 2 bierbrouwers, 1 architect, 1 aannemer van groote metselwerken, 3 ingenieurs, 3 geneesheeren en 11 directeuren of groote aandeelhouders van spoorwegen. Het leger wordt door 67, de zeemagt door slechts 13 leden vertegenwoordigd. De Pairs van Ierland zullen dit jaar zitting in het Huis houden. Dit maal is geen enkel lid der volkspartij op twee verschillende plaatsen benoemd, zoodat hem eene keuze te doen staat, zoo als dit vroeger met *D. O'Connell*, *C. Villiers*, *Cobden* en anderen het geval was.

— De *Daily-News* verhaalt dat bij de terugkomst van koningin *Victoria* aan boord van de *Victoria and Albert* en van andere bodems, tot het eskader behoorende, eene aanzienlijke hoeveelheid tabak, die ingesmokkeld zou worden, in beslag is genomen. De ambtenaren hadden vernomen dat de manschappen der vloot te Antwerpen een aanzienlijken voorraad van tabak hadden aangekocht en hadden de noodige maatregelen tot aanhouding genomen.

— De geheele kust van de graafschappen Sussex en Dorset wordt thans door officieren van de Britsche genie opgenomen, om den staat der bestaande vestingwerken te onderzoeken en de geschiktste plaats voor eene reeks van nieuw aan te leggen fortificatiën te bepalen.

— Professor *Hind* albier heeft dezer dagen alweder eene nieuwe planeet, in het sterrebeeld *Aquarius*, ontdekt, die van de negende grootte is en een geelachtig licht heeft. Deze planeet is de zesde in den tijd van vijf jaren wier ontdekking men aan de ijverige waarnemingen van dezen onvermoeiden astronomist heeft te danken.

— Aan de Edinburger hoogeschool heeft bij de examens, onlangs gehouden, een jeudige Chinees *Woog Tun*, den eersten prijs behaald.

— De *Europa* is te Liverpool aangekomen met berigten uit New-York van den 11den dezer. De voornaamste tijding welke hij medebrengt is de aftreding van den heer *Webster*. Een correspondent van den *New-York-Herald* zegt, dat tusschen den president *Fillmore* en den heer *Webster* groote oneenigheid was ontstaan ter zake van de questie der visscherijen, en dat de secretaris van Staat dien ten gevolge besloten had om af te treden.

— De *New-York-Herald* zegt dat er alle reden bestaat om te gelooven dat de expeditie naar Japan, door de V. Staten ondernomen, is opgegeven.

— Berigten uit Havana dd. 2. Aug. melden, dat de autoriteiten aldaar eene nieuwe zamenzwering hadden ontdekt, waarbij verscheiden hooge personen moeten zijn betrokken.

— Onder de kweekelingen eener militaire akademie in de Vereenigde Staten welke onlangs bij het leger gepromoveerd zijn, merkt men op een kleinzoon en naamgenoot van Prins *Jérome Bonaparte*, den voormaligen Koning van Westfalen en tegenwoordigen voorzitter van den Franschen Senaat.

— Blijkens berigten van de Sandwichs-Eilanden, loopende tot den 2den Mei, heeft de opening van het Parlement aldaar, den 13den April ll., door den Koning in persoon plaats gehad. Uit diens aanspraak bij die gelegenheid, alsmede uit de jaarlijksche rapporten, door de verschillende ministers ter tafel gebragt, blijkt voldoende, dat die eilanden steeds in bloei toenemen, en dat zij, voor het tegenwoordig oogenblik, met alle vreemde Mogendheden, uitgezonderd met Frankrijk, vriendschappelijke betrekkingen onderhouden. Voorts blijkt aan den heer *Barclay*, den vertegenwoordigen dier eilanden bij het Britsche gouvernement, last gezonden te zijn, om met Belgie een dergelijk handelstraktaat te sluiten, als onlangs door hem tusschen de Sandwichs-Eilanden en Groot-Brittanje gesloten is.

BELGIE.

BRUSSEL, den 27sten Augustus.

De *Indépendance* wedergeeft het berigt dat de Belgische kamers eerlang tot eene buitengewone zitting zouden worden opgeroepen.

»Daar wij geen gevestigd ministerie hebben, — zegt het orgaan van het ministerie — kan hieromtrent geene zekerheid bestaan; doch het is waarschijnlijk dat de aanvang der gewone zitting ongeveer eene maand zal worden vervroegd, dat is nagenoeg evenveel tijds als eene buitengewone zitting zoude hebben geduurd. Intusschen zal vooraf aan de leden der kamers het nieuwe budget van oorlog met het groote rapport der staatscommissie tot onderzoek van het krijgswezen en andere stukken waarop de nieuwe begrooting gegrond is, kunnen worden medegedeeld; al die stukken worden thans gedrukt en zullen, naar men verzekert, in de eerste helft der maand September aan de leden worden toegezonden."

— Een der gevolgen van het traktaat van 22 Augustus, betrekkelijk den letterkundigen en kunsteigendom, zal bestaan in de daarstelling eener afdeeling voor den boekhandel aan het Departement van Binnenlandsche Zaken. Volgens het *Commerce Belge* zullen de Belgische uitgevers en boekhandelaars, vóór de ratificatie van het traktaat, gehouden zijn eene volledige opgaaf te doen van de herdrukte fransche werken in hunne magazijnen voorhanden; naar deze opgaaf zullen hen zoo veel zegels worden verstrekt als zij exemplaren voorhanden hebben, welke zegels op de boeken zullen worden geplakt. Alle fransche nadrukken die na de ratificatie van het traktaat en de wetsinvoering daarvan, zonder zegel zijn, zullen in beslag genomen worden.

— Bij een Koninklijk besluit van den 25sten dezer is de heer *Novent* onderwijzer der Latijnsche taal aan het Koninklijk athenaeum te Gent, voor een onbepaalden tijd in de waarneming zijner betrekking geschorst. De reden hiervan is, gelijk uit de *Indépendance* blijkt, dat die heer in de laatste les van het schooljaar naar zijne gewoonte aan zijne leerlingen iets onderhoudends willende voorlezen, daartoe eenige brokken uit het onlangs door den Franschen schrijver *Victor Hugo* tegen den President der Fransche republiek uitgegeven smaadschrift *Napoleon de Kleine* had genomen, welk feit door een der oppositiebladen van de partij der geestelijkheid dadelijk wereldkundig was gemaakt.

— Leverde de ll. Dingsdag morgen op de Schelde te Antwerpen gehouden wedstrijd door de Koninklijke Belgische Yachtclub een schoon schouwspel op, het Venetiaansch feest dat des avonds plaats greep was niet minder verrukkend. Zoo wel op den dag als gedurende den avond waren vele duizenden op de rivier en langs hare oevers bijeen, om aan het feest deel te nemen of daarvan getuigen te zijn. Ook de beide jeugdige Belgische Prinsen verlustigden zich in het schoone schouwspel; van één tot vijf ure des namiddags woonden zij de wedvaarten met veel belangstelling bij, terwijl zij ook nog bezoeken aflegden op twee jagten; later op den dag maakten zij gebruik van het banket, hun door de leden der Belgische Yachtclub aangeboden, waar de Hertog van Brabant in hartelijke taal dank zegde voor den aan den Koning gewijden toast en een feestdronk instelde op de Koninklijke Belgische Yachtclub en op den voorspoed der stad en provincie Antwerpen. Het Venetiaansche feest van Dingsdag avond heeft de hoog gespannen verwachting nog overtroffen; onbeschrijfelijk was het effect van de vele geïllumineerde schepen, van die honderde gondels en andere kleine vaartuigen door fakkels of op andere wijze verlicht, van de muziek of het gezang van verschillende vereenigingen welke op verlichte stoombooten heen en weder voeren, van het kanongebulder, van het klein vuurwerk dat hier en daar werd ontbrand, van het electrieke licht dat tegenover de tribune der Yachtclub was ontstoken en eindelijk van het prachtige vuurwerk dat midden op de rivier werd ontstoken. De Hertog van Brabant was in de tribune der Yachtclub getuige van dit schouwspel, doch de Graaf van Vlaanderen was om ligte ongesteldheid des avonds op het paleis gebleven.

Woensdag voormiddag werd de wedstrijd der jagten om den Koninklijken prijs weder door den Hertog van Brabant bijgewoood. Aan dien wedstrijd namen vijf vaartuigen deel, twee Engelsche, twee Nederlandsche en een Belgisch; het Engelsche jagt *Warhawk* had het eerst de baan afgelegd en 17 minuten later kwam het Engelsche jagt *Fleur de Marie* aan; vóór het vertrek was echter bepaald dat de vaartuigen van eene kleinere tonnemaat, waaronder de *Fleur de Marie* zich bevond, 19 minuten voor zouden hebben op de *Warhawk*; derhalve was de Koninklijke prijs behaald door de *Fleur de Marie*, welke slechts 17 minuten na de *Warhawk* aankwam.

Wat nu den uitslag der Dingsdag ll. gehouden wedstrijden aangaat, van wege de directie der Yachtclub is dienaangaande nog niets bekend gemaakt, doch in bijzondere berigten wordt gemeld, dat de eerste prijs, uitgeschreven voor den wedstrijd van gieken of scullers van alle natiën, is behaald door de *Jeannette*, van den heer *Collings*, voorzitter der Koninklijke Belgische Yachtclub, en de tweede prijs door de giek *G. S.*, van den heer *Sillem*, te Amsterdam, terwijl de voor buitenlandsche gieken uitgeloofde prijzen gewonnen zouden zijn door de Rotterdamsche gieken *Prinses Amalie*, *Rotte* en *Rotterdam*.

De beide Belgische Prinsen hebben Woensdag avond Antwerpen weder verlaten.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 28sten Augustus.

Bij besluit van den 23sten dezer, n°. 38, heeft Zijne Majesteit goedgevonden: *H. J. Siepkens* te ontslaan als burgemeester van Rosmalen; en te benoemen tot burgemeester: van Budel, *J. M. Goyarts*, van Rosmalen *L. van Erp*; van Standdaarbuiten, *L. A. Corstiaansen*.

— Bij Zijner Majesteit besluit van den 21sten Augustus 1852, n°. 63 is aan den ingenieur der marine van de 1ste klasse *H. G. Jansen* tijdelijk opgedragen de betrekking van adviseur voor den scheepsbouw bij het Departement van Marine.

— Volgens in omloop zijnde geruchten, zal Z. M. de Koning eerlang een bezoek geven aan de provinciën Gelderland en Utrecht.

— Men schrijft uit 's Hage, 23 Augustus, dat het comité van defensie, dat sedert eenen geruimen tijd niet vereenigd is geweest, dien dag de werkzaamheden hervat, en eene zitting gehouden heeft onder het voorzitterschap van den generaal-majoor *Nepveu*.

— De Koning, kennis genomen hebbende van het algemeen verslag, nopens den afloop der ligting van de nationale militie van 1851, heeft den minister van binnenlandsche zaken gemagtigd, om aan de autoriteiten, die zich ten deze van hare taak loffelijk gekweten en het hare toegebragt hebben, om de behoorlijke uitvoering der wet te verzekeren, hoogst deszelfs tevredenheid deswege te betuigen.

— Z. Exc. de Minister van Buitenlandsche zaken, die zijne familie in Overijssel was gaan bezoeken, is in de residentie teruggekeerd. Bij zijne

doorreis te Arnhem heeft Z. Exc. de tentoonstelling van nationale nijverheid bezocht.

— Met leedwezen verneemt men, dat de geachte president van den Hoogen Raad der Nederlanden, de heer mr. *W. B. Donker Curtius van Tienhoven*, op nieuw ernstig ongesteld is.

— Het leger heeft een zijner meest geachte en meest verdienstelijke officieren verloren. De kapitein der artillerie *Colet*, onder-directeur der geschutgieterij in de residentie, is den 23sten dezer te Cleef overleden, waar hij zich sedert eenige weken met verlof bevond.

— De Gemeenteraad van Leyden heeft den 26sten, met 13 tegen 6 stemmen, op voordragt van heeren burgemeester en wethouders, besloten een voorschot van *f* 18,600 aan het Huiszittenhuis te verleenen, nadat, in dezelfde verhouding van stemmen, besloten was zich niet te vereenigen met het rapport der commissie van finantie, die geadviseerd had dat voorschot dit jaar niet te verleenen, maar de stukken te stellen in handen der commissie, in de vergadering van 6 Maart laatstleden benoemd, ten einde ook daarop bij hare aan deze vergadering te doene voordragt te letten.

— In een bij het Policieblad gevoegden staat wordt aangewezen, de gekwalificeerde hoegrootheid der geldswaarden in 1851 ontvreemd, natuurlijk voor zoo ver die ontvreemdingen bij de policie bekend zijn. Die opgave luidt als volgt: Waarde van het ontvreemde door middel van braak of opensluiting, inklimming bij dag *f* 14,032,86; insluiping bij avond *f* 15,801,24; zakkenrolderij *f* 2,176,67; opligting en misbruik van vertrouwen *f* 28,050,76⁵. Totaal *f* 95,560,35⁵. De aan de justitie overgeleverde daders staan tot de onbekend geblevene of voortvlugtige daders, bovengenoemde sommen tot maatstaf genomen, als 415 : 540.

— Den 17den dezer hield de Maatschappij ter bevordering der Veeartsenijkunde in Nederland, in het lokaal van den heer *Koens*, aan de laan van Nieuw-Oosteinde bij 's Hage, hare twaalfde algemeene vergadering, onder voorzitting van den heer *J. van Dam*. Verscheidene belangrijke punten, onder anderen de inoculatie der longziekte bij het rundvee, werden in deze vergadering behandeld en ten slotte werd bepaald dat de volgende, in 1853, te Rotterdam plaats zal hebben.

— Den 24sten heeft te Rotterdam de openbare aanbesteding plaats gehad van het maken van twee havens in het land en de plaat aan de rivier de Maas, tusschen den Katendrechtschen veerdam en de grensscheiding van Delfshaven, met kaaimuren van bazalt, een kaaimuur van bazalt met eene palenrij in de rivier, gemetselde landhoofden, midden-penanten en kelders voor eene brug, het ophoogen der gronden, enz. De minste inschrijver was de heer *M. Vermaas*, te Hellevoetsluis, voor eene som van *f* 248,000, terwijl het werk daarna bij verhooging is afgemijnd op de som van *f* 234,500 door den heer *J. van Haaften*, te Sliedrecht, dezelfde die onlangs de verbreeding van de kade de Boompjes enz. heeft aangenomen.

— Een aantal timmerlieden te Amsterdam zijn, tegen een loon van *f* 60 's maands aangenomen en naar Ofen vertrokken, om daar werkzaam te zijn bij het bouwen van stoombooten, voor de vaart op den Donau. Indien deze zending aan de verwachting voldoet, dan laat zich aanzien dat meer geschikte werklieden voor dezelfde bestemming zullen worden aangenomen.

— Men schrijft uit 's Hertogenbosch den 24 dezer:

» Gisteren morgen ten 8 ure rukten troepen wederom naar de Vughter en Cromvoirtsche heide, met den generaal *van Poolsum Booy*, omringd van zijnen staf, aan het hoofd. Dit maal was bij de plaats gehad hebbende manoeuvres de voorstelling, alsof de vijand het Cromvoirtsche bosch bezet hield; eene positie, waaruit hij moegelijk te verdrijven is. Eene kolonne wordt regts en eene andere links van het bosch afgezonden, ten einde den vijand in de beide flanken te bestoken, terwijl de centrum-kolonne van voren aanvalt en eindigt, hem met gevelde bajonet en den stormpas uit zijne sterke stelling te verdrijven. De drie kolonnes vereenigden zich in het bosch en bleven rust houden, tot dat eindelijk wederom een overmagtige vijand kwam opdagen, om de verloren stelling te hernemen. Ons leger moet voor hem wijken; het trekt verdedigenderwijze terug naar het versterkt kamp, en neemt op den regter vleugel, de infanterie de lunetten n°. 1 en 2 en de artillerie n°. 3, wederom zijne stelling in, terwijl de kavallerie zich achter de infanterie plaatste. Na zich in die stelling eenigen tijd te hebben verdedigd, was de manoeuvre voor dezen dag afgeloopen en keerden de troepen ten 2 uren 's namiddags naar hunne kwartieren terug."

— Dezer dagen moet zich in den winkel van den heer *Kaufmann*, te Rotterdam, een onbekend manspersoon vervoegd hebben, die een pak nieuwe kleederen gekocht, en aangenomen heeft de gelden, ten bedrage van *f* 40 te zullen betalen aan boord van een koopvaardijschip, waarop zijn oom kapitein was. Na het nieuwe pak aangetrokken en een versleten kleedingstuk in den winkel te hebben achtergelaten, is hij met een der bedienden uit den winkel, die hem zou vergezellen, om het geld te ontvangen, vertrokken. Op de Hoogstraat gaf de onbekende te kennen, dat hij zijn onderpantalon in den winkel had laten liggen; de bediende bood hem aan dien te halen, en fluks was de bedrieger verdwenen, die noch niet terug gevonden is.

— Uit de uitvoerige staten en opgaven van den handel op Java en Madura, gedurende het jaar 1851, van Regeringswege bekend gemaakt, blijkt, dat aldaar in dat jaar is ingevoerd eene waarde van *f* 43,631,090, waarvan ruim 38 millioenen aan goederen en ruim vijf millioenen aan specie; — en daaronder uit Nederland eene waarde van *f* 20,238,805 aan goederen en *f* 3,260,851 aan specie.

Gedurende genoemd jaar is uitgevoerd voor eene waarde van *f* 73,789,056, waarvan ruim 72 millioenen aan goederen en het overige aan specie. Daarvan is uitgevoerd van voortbrengselen uit den Indischen Archipel, voor particuliere rekening, eene waarde van ruim 22 millioenen; — en naar Nederland, voor rekening van het gouvernement door de Handel-Maatschappij voor eene waarde van bijna 46½ millioen. Van de 22 millioenen voor particuliere rekening is uitgevoerd naar Nederland *f* 8,779,494; naar andere landen *f* 8,801,464; naar den O. Archipel *f* 4,508,952.

Ten gevolge daarvan heeft de scheepvaart toegenomen, daar er in genoemd jaar 300 schepen meer zijn aangekomen dan in 1850 en 492 meer zijn vertrokken.

Ook de schatkist heeft er een noemenswaardig voordeel van genoten, vermits bij een bedrag van *f* 6,576,802, in 1851 *f* 1,508,275 meer is ontvangen dan in 1850.

— Van den oorlog, welke van 1819 tot in 1845 op de Westkust van Sumatra door de Nederlandsche troepen werden gevoerd, bestond tot nu geene volledige beschrijving. In die behoefte is thans voorzien door den gepensioneerden luitenant-kolonel van het Nederlandsche leger in Oost-Indie, *H. M. Lange*. Van het werk dezes officiers, getiteld, *het Nederl. Oost-Indisch leger ter Westkust van Sumatra* (1819—1845), ziet thans bij de Gebr. *Muller*, te 's Hertogenbosch, het eerste deel het licht. Het tweede deel, waarbij eene kaart van Alahanpandjang zal gevoegd worden, zal spoedig volgen.

— Men verneemt dat de heer *de Boer*, eigenaar van den koninklijken bazar te 's Gravenhage, aangekocht heeft de schoone en uitgestrekte broeikassen, met al de zich daarin bevindende uitheemsche planten van het Gothische paleis van wijlen Z. M. *Willem II*. De heer *de Boer* is nu voornemens, om achter zijn Turkschen tuin, die zulk eene aangename verpoozing schenkt aan vreemdeling en landgenoot, die de schatten van den bazar hebben bewonderd, deze beroemde broeikassen te plaatsen en alzoo de genoegens te verhoogen van de duizenden, die jaarlijks zijn welligt eenig magazijn bezoeken. De smaakvolle ondernemer heeft reeds, tot het bereiken van dit doel, een stuk gronds bijgekocht.

— Uit Rozendaal wordt van den 24sten gemeld:

» Onder begunstiging van het schoone weder, had de muziek-vereeniging van de verschillende harmoniën te Rozendaal op Zondag 22. dezer plaats. Nadat het feest, onder het luiden der klokken, een aanvang genomen had, trokken de aan het feest deelnemende harmoniën en gilden, onder uitvoering van muziekstukken, tegen 11 ure naar de feestplaats, waar de eere-wijn aan de onderscheidene directiën werd toegediend. De optogt had in de volgende orde plaats: eerst eene eerewacht te paard met den standaard der gemeente Rozendaal en Nispen; ten tweede vier knapen welke de eereteekenen droegen, begeleid door de honoraire leden der Rozendaalsche harmonie; ten derde het muziekgezelschap *Eendragt en Tevredenheid* van Rozendaal, met zijn standaard; ten vierde het gezelschap *la Renaissance* aldaar; ten vijfde het muziekgezelschap *Vlijt en Volharding* van Breda met zijnen standaard; ten zesde, het gild van *St. Ambrosius*; ten zevende, het muziekgezelschap *Nut en Vermaak* van Groot-Zundert met zijn standaard; ten achtste, het handboogschutters-gezelschap *Concordia Felix*; ten negende het muziekgezelschap *Harmonie* van Bergen-op-Zoom met zijn standaard; ten tiende het handboogschutters-gezelschap *Oude Doelen*; ten elfde het muziekgezelschap *Concordia* van Tholen met zijn standaard; ten twaalfde het handboogschutters-gezelschap *Amicitia*; ten dertiende het muziekgezelschap *Philharmonie* van Bergen-op-Zoom met zijn standaard; ten veertiende het gilde *St. Sebastiaan*; ten vijftiende het muziekgezelschap *Cecilia* van Ginneken met zijn standaard; ten zestiende het gilde van *St. Joris* van Loenhout; ten zeventiende eene eerewacht te paard tot sluiting van den trein. Ten 3 ure opende het muziekgezelschap *Eendragt en Tevredenheid* van Rozendaal het concours. Het feest duurde tot laat in den nacht in ongestoord genoegen voort.

In het Fransche dagblad *Annales d'Afrique* vindt men een artikel nopens Aden, welke stad sedert ze in bezit der Engelschen is, de sleutel van de Roode Zee, het Gibralter van Indië is geworden. Men vindt van Aden gemeld, dat ze zich in 1740 onafhankelijk maakte van den Iman van Yemen en 6000 inwoners telde. De Engelschen begrepen, dat zij deze plaats als punt van gemeenschap met Indie en van handel behoodigd hadden, en namen er in 1839 bezit van. Zij hebben de vervallene vestingwerken doen opbouwen, en ze onneembaar gemaakt. De bevolking is er reeds tot 12000 zielen geklommen. Het garnizoen bestaat uit een regiment van 800 man, een regiment van 800 Cipaijers, inlanders, 35 kanonniers, 150 ruiters en 8 militaire ingenieurs, te zamen omtrent 2000 man. Aden ligt ten zuiden van Arabië op 12°45′ N. B. en 42°50′16″ W. L. Het schiereiland vormt met het vaste land ten zuiden eene baai, groot genoeg om al de Engelsche schepen uit de Indische zee te bevatten. Hier vinden de stoombooten steenkolen als in alle Engelsche kolenmagazijnen. De Engelschen hebben er vele magazijnen gevestigd, onder toezigt van den gouverneur, kapt. *Haines*, die *Political-agent* genoemd wordt. De handel is er levendig. In de stad zijn nieuwe moskeën gebouwd, als ook kerken voor de Protestanten en Roomschen. Men ziet er de verschillendste kleederdragten uit Arabie, uit de Persische golf, uit Indiën en uit Europa, en magazijnen of winkels uit Indiën, Yemen, Persien en Engeland; koffijhuizen alwaar men Engelsche bieren, ook gemberbier, hier *gingerbeer* genoemd, kan bekomen. Het water is er niet best, wordt uit putten gehaald en met ezels, ossen en kameelen naar de baai gebragt. Men heeft buiten de stad onder den grond de overblijfsels van eene waterleiding ontdekt, waardoor het water naar Aden zal worden geleid. De Arabieren brengen uit El-Hamed goed water met schuiten naar Aden. De Amerikanen voeren, even als de Engelschen, hunne koopgoederen en levensmiddelen aan. Deze voor Engeland belangrijke kolonie wordt meer en meer uitgebreid, en niets wordt verzuimd om haar te doen bloeijen. Aden zal eene groote handel-kolonie worden, omdat ze digt bij de Persische golf, tegen over Bengalen ligt, op den weg van Calcutta, en bij de Roode zee. Door dezen weg kunnen zij in 40 dagen van Londen alle hulp naar Indiën zenden. Engeland heeft,

volgens den schrijver, noodig nog in bezit te hebben Suez en Alexandrie, in Egypte, om geheel meester van dezen weg naar Indië te zijn. Zoolang de vrede in de wereld heerscht, hebben zij den vrijen weg over Alexandrie en Suez, doch in tijd van oorlog zullen zij er zich met geweld meester van maken, om eenen metalen keten te bezitten langs eene versterkte linie over Gibraltar, Korfu, Alexandrie, Aden, Ceilon en Calcutta; en wie zal die keten verbreken?

BURGERLIJKE STAND TE BREDA.

GEBOORTEN.

Van 22 Aug. tot en met 28 Aug. 1852. 3 mann. 4 vrouwel. geslacht.

HUWELIJKEN.

Van 22 Aug. tot en met 28 Aug. 1852. 2 huwelijken.

STERFGEVALLEN.

Van 22 Aug. tot en met 28 Aug. 1852. 3 mann. 4 vrouwel. geslacht.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 27 Augustus.

TARWE iets hooger gehouden doch zonder handel.

ROGGE *f* 2 à *f* 3 hooger aan Consumtie; verkocht in Entr.: 118 ℔ N. Arch. *f* 168; in Cons.: 121 ℔ Pruissische *f* 190; 117 ℔ O. Gedroogde *f* 172; 116 ℔ dito *f* 170.

GERST prijshoudend: 104 ℔ Vries. Winter *f* 141.

HAVER en BOEKWEIT zonder handel.

KOOLZAAD, dadelijk 1 P. vl. en op levering $^1/_2$ P. vl. lager; Elve 50 P. vl.; op 9 vaten Olie te leveren: dadelijk $52^1/_2$ P. vl.; in Sept. eerstk. 53 P. vl.; in Oct. eerstk. 54 P. vl.; in Nov. eerstk. $54^1/_2$ P. vl.; in April eerstk. $56^1/_2$ P. vl.

LIJNZAAD *f* 5 lager: 110 ℔ Arch. *f* 270.

RAAPOLIE: op 6/w. *f* 31; Vlieg. *f* 30; 1 Sept. eerstk. *f* $29^3/_4$; 1 Oct. eerstk. *f* $30^1/_2$ à $^3/_4$; 1 Nov. eerstk. *f* $31^1/_4$ à $^1/_2$; 1 Dec. eerstk. *f* $31^3/_4$ à 32; 1 Mei eerstk. *f* $32^3/_4$ à 33.

LIJNOLIE: op 6/w. *f* $31^1/_2$; Vlieg. *f* $30^1/_2$.

HENNEPOLIE: op 6/w. *f* 30; Vlieg. *f* 28.

RAAPKOEKEN, per 1040 st., *f* 58 à 62. — LIJNKOEKEN, per 104 st., *f* $8^1/_2$ à *f* 11$^1/_2$.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 27. AUGUSTUS 1852.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van	*f* 0,00	tot	*f*	9,90.
Het dito dito Rogge Oude	»	» 0,00	»	»	6,35.
Het dito dito Rogge Nieuwe	»	» 6,35	»	»	6,40.
Het dito dito Boekweit op wigt (70 Ned. Pond.)	»	» 0,00	»	»	0,00.
Het dito dito Boekweit	»	» 0,00	»	»	5,30.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.				»	0,17.
Een licht Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.				»	0,17.
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.				»	$0,26^1/_2$
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.				»	0,29.
Een Nederl. pond Tarwe-meel				»	0,32.
Een dito pond grof Tarwe-meel				»	0,16.
Een dito pond Boter				»	0,76.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)		*f* 0,00	tot	*f*	2,10.
Het 1000 Eiken Telhout				»	2,10.
Het 1000 Doof Hout				»	1,80.
De kar Spaanders				»	[illegible]
De » Struiken				»	2,80
De 100 Mutsaard				»	3,0[illegible]

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (27 *Augustus*) was de fondsnotering: Ned. $2^1/_2$ pCt. $64^5/_8$, $^{13}/_{16}$, $^3/_4$; 3 pCt. $77^{11}/_{16}$, $^3/_4$; 4 pCt. $97^5/_{16}$, $^3/_8$; O. Ind. Leen. 4 pCt. $96^3/_4$; Amort.-Syndik. $3^1/_2$ pCt. $95^{13}/_{16}$, $^3/_4$; Belgie $2^1/_2$ pCt. $52^{15}/_{16}$; Spanje, onbep. st. 1 pCt. $22^3/_4$, $^{13}/_{16}$; 3 pCt. $49^5/_8$, $^7/_{16}$; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. $44^{13}/_{16}$, 45, $44^{15}/_{16}$; Coup. Bewijzen $2^{15}/_{16}$; Amort. Sch. 6; Portugezen te Londen 5 pCt. $42^1/_2$, $^5/_8$; Id. 4 pCt. 39, $^1/_8$; Rusland 5 pCt. 109; dito 1827—29 $107^7/_8$; Certif. 1831—33 97; Id. $4^1/_2$ pCt. $103^1/_2$; 4 pCt. bij *Stieglitz* $91^1/_4$; Id. 5de Serie 91; Certif. van Assign. 6 pCt. $72^1/_2$; Polen Certif. 4 pCt. 86; Oosten. Metall. 5 pCt. 78; Id. $2^1/_2$ pCt. Nieuwe $40^5/_8$, $^{11}/_{16}$; Id. 5 pCt. Nieuwe $90^1/_2$, $^3/_4$, $^{11}/_{16}$.

Advertentiën.

*** De menigvuldige bewijzen van deelneming ontvangen bij het overlijden van den Weleerw. Heer W. OOMEN, R. K. Pastoor te dezer Stede, maken het den ondergeteekende onmogelijk die alle in het bijzonder te beantwoorden, weshalve hij daarvoor langs dezen weg, ook namens de Familie, zijnen welmeenenden dank betuigt.

BREDA, C. W. OOMEN,
27 Augustus 1852. *Executeur Testamentair.*

FAILLISSEMENT.

Ingevolge behoorlijk geregistreerd bevelschrift van den Edel Achtbaren Heer Mr. LOKE, Regter-Commissaris in het Faillissement van PETRUS OGGELBIE, Kleermaker en Winkelier wonende te *Bergen-op-Zoom*, worden bij deze door de Curators in dat Faillissement, Mr. ENGELBERT DE MAN Ez, en Mr. JOHANNES ANTONIUS MARIA ROELS, Advocaten wonende te *Breda* en te *Bergen-op-Zoom*, opgeroepen alle bekende en onbekende SCHULDEISCHERS, de bevoorregte en de pand of Hypotheek hebbende daaronder begrepen, van genoemden PETRUS OGGELBIE; om hetzij in persoon, hetzij bij behoorlijk gemagtigde te verschijnen, op *Woensdag den twee-en-twintigsten September* 1852, des voormiddags ten *elf ure*, in de Raadkamer van de Arrondissements-Regtbank te *Breda*, in het Paleis van Justitie aldaar, St. Catharinastraat Wijk D, N°. 74; ten einde alsdan tot de verificatie der Schuldvorderingen ten laste van meergenoemden PETRUS OGGELBIE over te gaan.

BREDA, *Voor de Curators,*
den 28. Augustus 1852. Mr. E. DE MAN Ez.

*** Op een Kantoor wordt verlangt een BEKWAME KLERK, van de beste getuigenissen.
Informatiën onder D, bij de Uitgevers dezes.

218e STAATS-LOTERIJ.

Voor de 218e STAATS-LOTERIJ, waarvan de Trekking op den 30. *Augustus* 1852 aanvangt, zijn te bekomen HEELE en GEDEELTEN van LOTEN, volgens het plan, bij de Wed. F. B. HOLLINGERUS PIJPERS, gekwalificeerde Collectrice te *Breda*.

VOOR HET RIJK.

DEPARTEMENT VAN FINANCIEN.

BESTUUR DER DOMEINEN.

Directie te *Breda*. Kantoor der Domeinen te *Breda*.

OPENBARE VERPACHTING
VAN
DOMANIALE JAGTEN.

De ONTVANGER der Domeinen te *Breda*, zal, als daartoe behoorlijk gemagtigd, op *Dingsdag den 7. September* 1852, des voormiddags ten 11 ure, ten Koffijhuize van JOHANNES GEORGE SPRENGERS, op de Groote Markt te *Breda*, ten overstaan van den Notaris Mr. FREDERIK REVIXIT VAN NAERSSEN, residerende aldaar, voor den tijd van *één jaar of saizoen*, gerekend wordende te zijn ingegaan den 1. Julij 1852 en zullende eindigen den 30. Junij 1853, bij opbod en afslag, in het openbaar, onder voorbehoud van nadere goedkeuring,

VERPACHTEN:

HET JAGTREGT VAN DEN STAAT onder de Gemeenten Steenbergen en Kruisland, Dinteloord, Bergen-op-Zoom, Woensdrecht en Hogerheiden, Ossendrecht, Putte, Huybergen, Halsteren, Wouw, Rucphen en Sprundel, Standdaarbuiten, Oudenbosch, Hoeven en St. Maartenspolder, Etten en Leur, Rozendaal en Nispen, Princenhage, Rijsbergen, Zundert en Wernhout, Baarle-Nassau, Alphen en Riel, Chaam, Gilze en Rijen, Teteringen, Hooge en Lage Zwaluwe, Made en Drimmelen en Geertruidenberg, en zulks voor iedere Gemeente afzonderlijk.

De Voorwaarden dezer Verpachting liggen ter lezing, dagelijks (*uitgenomen des Zondags*) ten Kantore van den Ontvanger der Domeinen te *Breda*.

BREDA, *De Ontvanger voornoemd,*
den 26. Augustus 1852. P. SIX.

GEWONE VERKOOPZAAL,

op de Veemarkt, Lett. D, N°. 178, te BREDA.

PUBLIEKE VERKOOPING,

op *Donderdag den 2. September* 1852, van eene aanzienlijke partij MEUBILAIRE- en andere GOEDEREN, BEDDEN, MATRASSEN en DEKENS, eenige ELLENGOEDEREN en DOEKEN. Daags te voren (*Woensdag*) aldaar, op de gewone uren te zien.

*** Bij de Gebroeders NYS, Boekdrukkers te *Breda*, is van de pers gekomen, en, ter gelegenheid der Solemnele Uitvaart (1 Sept. 1852), en later verkrijgbaar:

DAHLIAAS, [illegible] *Zeer Geleerden Heer* W[illegible] OOMEN, *Pastoor te dezer Stede; Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw; Schoolopziener in het 6de Schooldistrict der Provincie* Noord-Brabant; *Curator der Latijnsche Scholen aldaar*, enz.

...... Hoc Urbis......
Tristitiæ .... Carmine pignus habe.
HOBUFFT.

Prijs: 35 Cents.

Non quæras quis hoc dixerit; sed quid dicatur attende.
THOMAS à KEMPIS.

*** Door BROESE & COMP., te *Breda*, is op den 23. Augustus 1852 aan het Stedelijk Bestuur hunner Woonplaats ter vertaling in het Nederduitsch vertoond:

Napoléon Roussel, élans de l'âme vers Dieu. Paris, 1852.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.